

ธนาคาร ^{จุลสาร} *ออม*มอง

สื่อสร้างสัมพันธ์

สรรค์สร้างสังคม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 10 เดือนมกราคม 2560

- ✓ ร้างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี
- ✓ ผู้สูงวัยกับการพัฒนาประเทศ
- ✓ การน้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สู่การพัฒนา
- ✓ การดำเนินงานของวุฒิสภาฯ
- ✓ เป้าหมายระดับโลก : เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย

“บอกกล่าวเล่าความจาก ท่านประธานฯ”

กิตติศักดิ์ สีนธุนิช

ประธานอนุกรรมการอำนวยการธนาคารสมอง

สวัสดีครับ ท่านวุฒิสภาธนาคารสมอง และสมาชิกวุฒิสภาทุกท่าน ในช่วงที่ผ่านมาเราได้ห่างเหินกันไประยะหนึ่ง เนื่องจากอยู่ในช่วงของการปรับปรุงรูปแบบของวุฒิสภาฯ ดังที่ท่านได้สัมผัสในขณะนี้ โดยได้เพิ่มเนื้อหาสาระและปรับปรุงคอลัมน์ต่างๆ รวมทั้งได้สรรหาสิ่งที่น่าสนใจและสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์มาให้ทุกท่านได้อ่านอย่างเต็มเปี่ยมเพื่อจะได้นำไปปรับใช้ในวิถีชีวิต และขับเคลื่อนงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยรวมบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ยังได้นำเรื่องราว/กิจกรรมสำคัญของ สศช. มูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) และคณะอนุกรรมการอำนวยการธนาคารสมอง มาบอกกล่าวให้ได้รับทราบเช่นเคย

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2559 ได้มีการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิพัฒนาไท ครั้งที่ 1/2559 ขึ้น โดยมี ดร.ปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการ สศช. เป็นประธานฯ เพื่อรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของมูลนิธิฯ ในช่วงปี 2559 ที่ผ่านมา และนำเสนอกรอบแผนงาน/กิจกรรม/โครงการ ที่จะดำเนินงานในช่วงต่อไป ซึ่งที่ประชุมฯ ได้รับทราบความก้าวหน้าการขับเคลื่อนงานของมพท.ปี 2559 ในส่วนของงานธนาคารสมองในหลายเรื่อง อาทิ วุฒิสภาฯ มีการรวมกลุ่มกันทำงานอย่างเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นในเชิงยุทธศาสตร์มากขึ้น สามารถสร้างและขยายเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่และชุมชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์บทบาทและผลงานของวุฒิสภาฯ ให้กับหน่วยงานภาคีเครือข่าย และชุมชนมากขึ้น โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อของรัฐ ทั้งทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ภายในจังหวัด

สำหรับการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ ในช่วงต่อไปนั้น คณะกรรมการมพท. มีความเห็นร่วมกันว่า มพท. ควรมีการวางแผนการทำงานในระยะยาว 5 ปี และมีแผนปฏิบัติการรายปี ที่เชื่อมโยงหรือสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ที่นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ สศช. และ มพท. ทำหน้าที่ประสานงานและสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน และใช้กลไกวุฒิสภาฯ ซึ่งเป็นทุนมนุษย์ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เข้าไปร่วมขับเคลื่อนงานกับภาคีการพัฒนาในทุกมิติมากขึ้น ดังนั้น การขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ ในระยะต่อไปจะมีความเข้มข้นและมีความเชื่อมโยงกับภาคีเครือข่ายในทุกภาคส่วนของสังคมที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะภาคีเครือข่ายที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นเครื่องมือในการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรมเชิงประจักษ์ เป็นที่ยอมรับ และเกิดประโยชน์ต่อสังคม/ประเทศชาติโดยรวมอย่างกว้างขวางและมากขึ้นเป็นลำดับ หากมีความคืบหน้าอย่างไร จะนำมาบอกกล่าวให้ทราบในโอกาสต่อไป

สวัสดีท่านสมาชิกฯ ที่เคารพ จุลสารฯ ฉบับนี้เป็นฉบับปฐมฤกษ์ที่ได้มีการเพิ่มจำนวนหน้าของจุลสารฯ จาก 8 หน้าเป็น 16 หน้า เพื่อจะได้นำเสนอข้อมูลข่าวสาร และสาระต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ให้ท่านสมาชิกฯ ได้รับทราบอย่างเต็มอิม ซึ่งภายในจุลสารฯ จะนำเสนอสาระทางด้านวิชาการที่เป็นบทความ/บทความภาษา และสารานุกรมทั่วไปให้ทุกท่านได้รับทราบเช่นเคย โดยจะมุ่งเน้นเรื่องสำคัญๆ ที่สาธารณชนให้ความสนใจหรือมีผลกระทบต่อประชาชน/สังคม/ประเทศชาติโดยรวมเพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนงานของแต่ละภาคส่วน และการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยจุลสารฯ ฉบับนี้ได้นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ผู้สูงวัยกับการพัฒนาประเทศ การน้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สู่การพัฒนา และเป้าหมายระดับโลก : เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย มาให้สมาชิกฯ ได้รับทราบ

นอกจากนี้ คณะผู้จัดทำฯ ยังได้นำความเคลื่อนไหวและการขับเคลื่อนงาน/กิจกรรม/โครงการของวุฒิสภาฯ จังหวัดต่างๆ มาให้ทุกท่านได้รับทราบด้วยว่า ในช่วงที่ผ่านมาได้ดำเนินการอะไรไปบ้าง เช่น ฝ่ายมีชีวิต การจัดการน้ำโดยชุมชนอย่างยั่งยืน การสร้างความมั่นคงพื้นที่ชายแดนของชุมชนชาติพันธุ์ชนเผ่าภาคเหนือ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสืบสานอัตลักษณ์ไทย-ยวน และการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารและการอาชีพ เป็นต้น

คณะผู้จัดทำฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จุลสารฯ ฉบับนี้คงจะให้ความรู้และสาระที่เป็นประโยชน์กับวุฒิสภาฯ และผู้อ่านทุกท่านตามสมควร และขอขอบพระคุณท่านทั้งหลายที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำจุลสารฯ จนเสร็จสมบูรณ์ คณะผู้จัดทำฯ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายทั่วสากลโลก จงอำนวยการพรให้ท่านและครอบครัวประสบแต่สิ่งที่ดีงาม มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากทุกข์โศกโรคภัยไข้เจ็บและภัยอันตรายใดๆ ทั้งปวงพร้อมทั้งขอให้มีพลังกายพลังใจที่เข้มแข็งในการทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม และมีความสุขตลอดไป

ตามร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับล่าสุด ที่ผ่านการทำประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 ได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรกเพื่อวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ ซึ่งแตกต่างจากเดิมที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามรัฐบาลหรือแผนพัฒนาประเทศ

กระบวนการวาดภาพประเทศไทยในอีก 20 ปีข้างหน้า ได้เริ่มดำเนินการอย่างจริงจังตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2558 เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ที่มีเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี ระหว่างปี 2560-2579 เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” และเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในระยะที่ 2 ของรัฐบาล (2558-2559) และกรอบการปฏิรูปในระยะที่ 3 2560 เป็นต้นไป

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 2 คณะ ได้แก่ (1) คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป เพื่อจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และ (2) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ เพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ (Roadmap) ภายใดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ซึ่งคณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ฯ ได้ดำเนินการยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยนำความเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ที่มาจากราชการ ภาคเอกชน ภาคการเมือง และนักวิชาการ รวมถึงข้อคิดเห็นจากสภาปฏิรูปแห่งชาติและภาคประชาชน มาเป็นข้อมูลในการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติด้วย

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นการกำหนดอนาคตของประเทศในระยะยาวที่ชัดเจน โดยเป็นกรอบในการจัดทำนโยบายและการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลชุดต่อไป จึงได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อ

ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี

ให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะ 20 ปี ใน 6 ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์แรก : ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศ และช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย โดยมีกรอบแนวทางที่สำคัญ อาทิ 1) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม 3) การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล 4) การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการ และความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ 5) การสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ 6) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ 7) การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวดิ่งสู่แนวนอนมากขึ้น ทั้งนี้ การสร้างความมั่นคงในระยะ

ยาวแบบบูรณาการ จะครอบคลุมไปถึงความมั่นคงทางด้านการเมือง การป้องกันประเทศ เทคโนโลยี พลังงาน อาหาร สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงภายใน

และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่สอง : การสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว มีรายได้สูง หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง โดยประชากรไทยต้องมีรายได้ต่อหัว 13,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี หรืออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรือจีดีพี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปีอย่างต่อเนื่อง และประเทศมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นติดอันดับ 1 ใน 10 จากการจัดอันดับของ IMD (International Institute for Management Development) ซึ่งแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ 1) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ เช่น การรักษา

เสถียรภาพเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น การส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้า 2) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ บนฐานของการพัฒนานวัตกรรมและมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยภาคเกษตร เสริมสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและอาหารคุณภาพ สะอาด และปลอดภัย **ภาคอุตสาหกรรม** ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมปัจจุบันที่มีศักยภาพสูง และพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตที่มีศักยภาพ โดยใช้ดิจิทัลและการเข้ามาเพิ่มมูลค่าและยกระดับห่วงโซ่มูลค่าในระดับสูงขึ้น และ**ภาคบริการ** โดยขยายฐานการบริการให้มีความหลากหลาย ความเป็นเลิศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน ยกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร 4) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ และจัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม 5) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่ง พลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการวิจัยและพัฒนา และ 6) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนากับนานาชาติ ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านต่างๆ และเพิ่มบทบาทของไทยในองค์กรระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่สาม : การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม โดยมีเป้าหมายให้ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini Coefficient) ลดลงเหลือ 0.36 ซึ่งเป็นระดับที่ใกล้เคียงกับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วในกลุ่มองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

(OECD) รวมทั้งการลดความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์และการถือครองที่ดิน การจัดบริการภาครัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษาและสาธารณสุข โดยมีกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ 1) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคม 2) การพัฒนาระบบบริการและบริหารจัดการสุขภาพ 3) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย 4) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทนทานวัฒนธรรม และความเข้มแข็งของชุมชน และ 5) การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่สี่ : การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกายใจ สติปัญญา ความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรม จริยธรรม รู้คุณค่าของความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง ซึ่งการพัฒนาคนเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของยุทธศาสตร์ด้านอื่น โดยมีการกำหนดเป้าหมายคือ การทำให้คนทุกช่วงวัยมีสุขภาวะที่ดี อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีความรู้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และคนสูงอายุมีความสุขและมีรายได้พอเพียงในการดำรงชีวิต การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง โดยมีกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ 1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตในการสนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ 2) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง 3) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ 4) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี และ 5) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ห้า : การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนาไปสู่การเป็นสังคมสีเขียว โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ร้อยละ 25-20 การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ ซึ่งกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ 1) การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ 2) การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง 25 ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ 3) การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ 6) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่หก : การปรับสมดุลและพัฒนา

ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้ขับเคลื่อนไปได้ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาท/ภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาล โดยมีเป้าหมายได้แก่ การให้บริการภาคประชาชนในรูปแบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ อันดับประสิทธิภาพภาครัฐที่จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ ดัชนีการรับรู้การทุจริต ที่ประเมินโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ อยู่ในอันดับที่ 2 ของอาเซียน รองจากประเทศสิงคโปร์ และการทำให้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับมีความชัดเจน ทันสมัย และเป็นธรรม โดยมีกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- 1) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม
- 2) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ
- 3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
- 4) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- 5) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล
- 6) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ และ
- 7) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เพราะเธอคือ...ประเทศไทย

ปัจจัยความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติ

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนระยะยาวให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้นั้น ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย **หนึ่ง สาระของยุทธศาสตร์ชาติ** ต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาว เป้าหมาย และภาพในอนาคตของประเทศที่ชัดเจน และเป็นที่น่าสนใจ รับรู้ ยอมรับ และเป็นเจ้าของร่วมกัน สามารถถ่ายทอดเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ สู่เป้าหมายเฉพาะด้านต่างๆ ตามระยะเวลาเป็นช่วงๆ ของหน่วยงานปฏิบัติได้ และมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ **สอง ระบบและกฎหมาย** มีกฎหมายรองรับและมีกลไกเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนในระดับต่างๆ เพื่อให้ส่วนราชการนำยุทธศาสตร์ชาติไปปฏิบัติได้ รวมทั้งกรอบกฎหมายในการจัดสรรงบประมาณ ให้สามารถระดมทรัพยากรร่วมกัน เพื่อผลักดัน/ขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างบูรณาการ และกรอบกฎหมายที่จะกำหนดให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกระดับ **สาม กลไกสู่การปฏิบัติ** ต้องมีกลไกที่สอดคล้อง/สอดคล้องตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์ การนำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแล บริหารจัดการ และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจ สามารถกำหนดแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และ **สี่ การยอมรับของสังคม** มีการสื่อสาร การรับฟังความคิดเห็นจากทุกกลุ่ม และสร้างการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจต่อสาธารณชน และการยอมรับจากทุกภาคส่วนในสังคม

ผู้สูงอายุกับการพัฒนาประเทศ

ประเทศไทยมีโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงอายุมากขึ้นตามลำดับ โดยในปี 2559 มีประชากรไทยทั้งหมด 65.3 ล้านคน มีสัดส่วนผู้สูงอายุร้อยละ 16.90 และจะเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในปี 2564 โดยที่สัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.8 ของจำนวนประชากรทั้งหมด หรือมีผู้สูงอายุประมาณ 12.9 ล้านคน ซึ่งรูปแบบการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุไทยเปลี่ยนไปจากเดิมที่อยู่ร่วมกันในครอบครัวที่มีคนหลายรุ่นวัยอาศัยอยู่ด้วยกันเฉลี่ย 5 คนต่อครัวเรือน ปัจจุบันเหลือเพียง 3 คน และจากการสำรวจในปี 2557 พบผู้สูงอายุอยู่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนมากถึงร้อยละ 34 ซึ่งช่วงที่ผ่านมาได้มีการนำเสนอสถานการณ์ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทุกฝ่ายได้ตระหนักและเตรียมรองรับสังคมสูงวัย ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ สภาพแวดล้อม และบริการสาธารณะ ซึ่งจะเน้นหนักไปทางด้านการดูแล ช่วยเหลือ สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดสังคมสูงวัยที่มีคุณภาพ ขณะที่อีกด้านหนึ่งผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้และประสบการณ์ถึงพร้อมทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิ ถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าที่จะมีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาประเทศ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจทั้งในฐานะผู้ผลิตและผู้บริโภค

สศช. ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้ใช้ศักยภาพร่วมพัฒนาประเทศ ผ่านกลไกธนาคารสมอง โดยการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาธนาคารสมอง ซึ่งเป็นผู้ที่เกษียณอายุจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ทรงภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่มีสุขภาพดี มีความพร้อมและสมัครใจที่จะนำปัญญา ความรู้ และประสบการณ์มาช่วยพัฒนาประเทศ และประสานเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆ เพื่อให้ภูมิปัญญา ได้ทำงานสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรหรือชุมชนท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งที่ผ่านมาภูมิปัญญา ได้มีบทบาทสำคัญในการเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ เป็นวิทยากร เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ รวมทั้งร่วมขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่นและเศรษฐกิจฐานราก

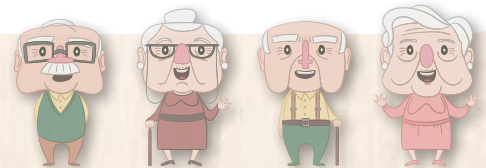
ด้านการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุมีโอกาสรายได้จากการใช้พลังสมองทำงานได้มากขึ้น แม้กำลังกายจะถดถอยลง เนื่องจากในปัจจุบันและอนาคตรูปแบบการผลิตและการค้าจะเปลี่ยนแปลงไปสู่การใช้ความรู้และนวัตกรรมมากขึ้น สามารถดำเนินการผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย ซึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุวัยต้นให้สามารถเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น โดย 1) จัดทำหลักสูตรพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย สมรรถนะทางกาย ลักษณะงาน และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้การทำงานร่วมกันระหว่างรุ่น 2) สนับสนุนมาตรการจูงใจทางการเงินและการคลังให้ผู้ประกอบการ ได้มีการจ้างงานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ และ 3) สนับสนุนช่องทางตลาด แหล่งทุน และบริการข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน ทั้งนี้ หากมองผู้สูงอายุในฐานะผู้บริโภค จะเป็นกลุ่มสำคัญที่มีการบริโภคสินค้าและบริการมากขึ้นเนื่องจากจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่มีรายได้สูงหรือมีเงินออมจำนวนมาก จึงถือเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เกี่ยวกับมาตรการจ้างงานผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมให้นายจ้างมีการจ้างงานผู้สูงอายุผ่านการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นายจ้างโดยออกร่างพระราชกฤษฎีกาตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หักจ่ายรายได้ 2 เท่าของรายจ่ายประเภทเงินเดือนและค่าจ้างสำหรับการจ้างบุคลากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) ซึ่งมีอัตราค่าจ้างไม่เกิน 15,000 บาทต่อคนต่อเดือน และหักค่าใช้จ่ายไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมด

จากแนวทางและมาตรการดังกล่าว จะมีส่วนช่วยให้ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพได้ใช้ความรู้ ประสบการณ์ และเวลาว่างให้เกิดรายได้ ร่วมพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และอยู่ในสังคมสูงวัยได้อย่างมีความสุข

“ผู้สูงอายุ” หมายถึง ผู้มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป

การนำเสนอ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" สู่การพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะหน่วยงานกลางระดับนโยบายที่มีบทบาทหลักในการจัดทำแผนพัฒนา ได้นำมา "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ 9 จนถึงฉบับปัจจุบัน และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในมิติต่างๆ ร่วมกับภาคีการพัฒนาอื่นๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และชุมชน ดังนี้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544)

สศช. ได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักแต่เพียงอย่างเดียว เป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลางหรือเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนา รวมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการวางแผนจากการวางแผนแบบแยกส่วน ราชการเศรษฐกิจหรือสังคมที่ขาดความเชื่อมโยงเกื้อกูลต่อกัน มาเป็นการพัฒนาแบบรวมส่วนหรือบูรณาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทุกขั้นตอน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามผล ร่วมปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน และร่วมได้รับประโยชน์จากการพัฒนา เรียกอีกนัยหนึ่งคือ เป็นการพัฒนาของคน โดยคน และเพื่อคน ซึ่งจะทำให้การพัฒนาประเทศไทย ก้าวเข้าสู่การพัฒนาที่พึงปรารถนาในระยะยาว คือ เศรษฐกิจดี สังคมไม่มีปัญหา และการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ในปี 2542 สศช. ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่างๆ มาร่วมกันนำเสนอพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาสรุปเป็นนิยามความหมาย “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ก่อนนำความกราบบังคมทูลฯ เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย ซึ่งพระองค์ท่านได้ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไข และโปรดเกล้าฯ พระราชทาน

พระบรมราชานุญาตให้ สศช. นำไปเผยแพร่แก่ปวงชนชาวไทยทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่าย ในการดำเนินชีวิตอย่างมั่นคง บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน การรู้จักพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ไม่ประมาท ตระหนักถึงความถูกต้องในหลักวิชา และมีคุณธรรม เป็นกรอบในการดำเนินชีวิต โดยมีหลักในการทำงานคือ “เข้าใจ เข้าถึง และร่วมพัฒนา” อย่างสอดคล้องกับ “ภูมิสังคม” ที่หลากหลาย

ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) เป็นการจุดประกายและเน้นย้ำความรู้ โดย สศช. ได้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางการจัดทำแผนพัฒนาฯ เป็นครั้งแรก เพื่อจุดประกายความสนใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” โดยตั้งแต่ปลายปี 2546 สศช. ได้ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น โดยมี ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (ในขณะนั้น) เป็นประธานอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นกลไกหลักในการประสานเครือข่าย ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติให้นำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้ครอบคลุม 8 ภาคส่วน ได้แก่ ผู้นำทางคตินักวิชาการในระดับอุดมศึกษา สถาบันการศึกษา สถาบันการเมือง องค์กรภาครัฐ สื่อมวลชนและประชาชน ภาคธุรกิจ และชุมชนและประชาสังคม ด้วยการจัดทำเอกสารเผยแพร่ ทั้งเชิงวิชาการ การ์ตูน และแผนภาพปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้มีเนื้อหาที่ง่ายต่อการเข้าใจ รวมทั้งเผยแพร่ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของทุกภาคส่วนอย่างหลากหลายไปยังกลุ่มบุคคลทุกระดับ

ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) มุ่งเน้นการขยายเครือข่าย สร้างคนและสื่อสารแบบผสมผสานสู่สาธารณชน โดย สศช. ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร ภาคีต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน อปท. ประชาสังคม ชุมชน จนถึงระดับครัวเรือน ผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาฯ แผนจังหวัด และแผนชุมชน นอกจากนี้ สศช.

ได้จัดตั้งมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (มพพ.) ขึ้น เพื่อเป็นกลไกหลักในการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ให้เป็นบรรทัดฐานที่พัฒนาไปสู่มาตรฐานการปฏิบัติของทุกระดับ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกประเทศในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการเผยแพร่สู่สาธารณะ

ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) ยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” รวมทั้งขับเคลื่อนและขยายผลปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติให้กว้างขวางมากขึ้น ร่วมกับภาคีการพัฒนาต่างๆ โดยครอบคลุมทั้งมิติเชิงพื้นที่และกลุ่มภาคส่วนต่างๆ ทั้งบุคคล ครัวเรือน ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรระดับต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเสริมสร้างสังคม รวมทั้งทำงานร่วมกับชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันการศึกษา ได้อย่างเป็นพันธมิตร โดยยึดหลัก “บริษัทภิบาล” เชื่อมโยงกับเป้าหมายทางธุรกิจกับการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการตระหนักถึงความรับผิดชอบและความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค ชุมชน และสังคมโดยรวม

ขณะเดียวกัน ทุกภาคส่วนต่างน้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สู่การปฏิบัติในรูปแบบต่างๆ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรมได้ร่วมกับภาคีการพัฒนาจัดทำ มอก.9999 เล่ม 1-2556 มาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง หอการค้าไทย และขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านโครงการต่างๆ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงบประมาณ กระทรวงมหาดไทย กองทัพอากาศ และ มพพ. จัดประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นการรับรองมาตรฐานรูปแบบต่างๆ ที่มีความหลากหลายในภาคธุรกิจที่มีความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น กล่าวโดยสรุป การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ สศช. มี 3 กิจกรรมหลักคือ การขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภาคีการพัฒนาต่างๆ การถอดบทเรียน/แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการขยายผลการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) เป็น 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) สู่การปฏิบัติ ที่น้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางของการพัฒนา ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และ “วิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” รวมทั้ง “เป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี 2579” ควบคู่กับกรอบเป้าหมายที่ยั่งยืน (SDGs) โดย สศช.

จะมีบทบาทที่สำคัญในการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเป็น “ศูนย์กลาง” การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ การส่งเสริม/สนับสนุน/สร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ การพัฒนาทุนทางสังคมให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นศูนย์กลางของการจัดการความรู้ การถอดบทเรียน และการจัดทำสารสนเทศเพื่อการสื่อสารกับสาธารณะในรูปแบบและเนื้อหาต่างๆ เช่น การส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างเครือข่ายนักวิชาการ การพัฒนาผู้นำ การเปลี่ยนแปลง การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้แก่กลุ่มองค์กรเครือข่าย ชุมชน ตำบล และครอบครัว ต้นแบบภายในตำบล ขยายผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดความยั่งยืน สู่การพัฒนาในระดับโลก และระดับเศรษฐกิจฐานราก/ชุมชนเข้มแข็ง การจัดทำแผนที่พื้นที่ที่มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดทำสื่อสาธารณะ เป็นต้น

นับเนื่องมาจนถึงวันนี้ เป็นเวลากว่า 17 ปีแล้ว ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทาน “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ให้แก่ปวงชนชาวไทย ซึ่ง สศช. ได้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จนถึงฉบับที่ 12 เพื่อนำสู่ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และเสริมสร้างความเข้าใจไปยังภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่า และน้อมนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง นับเป็น “ศาสตร์พระราชา...สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ที่จะแผ่ไพศาลสู่มวลมนุษยชาติ ไปตราบนานชั่วลูกชั่วหลานอย่างแท้จริง

ฝายมีชีวิต : การจัดการน้ำโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจ

ประเทศไทยประสบปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมในเวลาเดียวกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้มีน้ำในปริมาณที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไปในแต่ละฤดูกาล เพื่อรักษาระบบนิเวศและน้ำตามธรรมชาติในระบบอย่างยั่งยืน

นับตั้งแต่ปี 2554 วุฒิสภา จ.นครศรีธรรมราช โดย**นายสมเดช คงเกื้อ ดร.ดำรง โยธารักษ์** และ **ดร.ศักดิ์พงษ์ นิลไพรัช** ได้นำแนวคิดและสร้างนวัตกรรมจัดการน้ำโดยชุมชนขึ้น เรียกว่า **"ฝายมีชีวิต"** ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้การคืนความหลากหลายทางชีวภาพสู่คลองผ่านเวทีประชาเข้าใจ โดยให้ชาวบ้านจัดกลุ่มขึ้นมาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลและปัญหาของชุมชน ทั้งเรื่องดิน น้ำ และป่า รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา และความต้องการของชุมชน ทำให้ชุมชนมีแผนการจัดการอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ปัญหาภัยแล้ง ดินเสื่อม น้ำท่วม น้ำหลาก และเพิ่มน้ำใต้ดินได้ ด้วยการยกระดับน้ำแทนการขุดลอกคลอง โดยร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ สถาบันการเรียนรู้เพื่อจัดการตนเอง สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.นครศรีธรรมราช องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผู้ว่าราชการจังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ โรงเรียน กองทัพภาคที่ 4 ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ชุมชนนำวัสดุอุปกรณ์และร่วมลงทุนลงแรงในการก่อสร้างฝาย โดยไม่ใช้งบประมาณจากภาครัฐ

การสร้างฝายมีชีวิตเป็นการนำภูมิปัญญามาพัฒนาเป็นเทคนิคการบริหารจัดการน้ำ วัสดุที่ใช้ก่อสร้างฝายล้วนมาจากธรรมชาติ โดยตัวฝายกั้นน้ำ ใช้วัสดุธรรมชาติ คือ ทราย ขุยมะพร้าว มูลสัตว์ผสมเข้าด้วยกัน บรรจุใส่กระสอบวางเรียงตัวซ้อนกัน เพื่อเป็นกำแพงชะลอน้ำ โดยมีลำไม้ไผ่เป็นโครงปักฝังลงในลำคลองเหมือนเสาตอม่อหรือเสาเข็มเป็นแนวยาว ผูกด้วยเชือกยึดโยงให้กระสอบทรายที่กั้นน้ำไว้แข็งแรง ด้านบนสุดของตัวฝายผูกยึดด้วยไม้อีกครั้ง เพื่อป้องกันไม่ให้กระสอบทรายลอยไปกับกระแสน้ำ สองข้างของตัวฝายเป็นแนวกำแพงยาวไปตามริมตลิ่งทั้งเหนือฝายและใต้ฝาย เรียกว่า **"หูช้าง"** ลักษณะของกำแพงหูช้างใช้วัสดุเช่นเดียวกับตัวฝาย เพื่อป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง และกระสอบทรายที่ถมเรียงตัวอยู่ก็เป็นอาหารให้กับต้นไม้ที่นำมาปลูกบนหูช้างได้เป็นอย่างดี ต้นไม้ที่นำมาปลูกบนหูช้างจะเป็นต้นไม้ประเภทชอบน้ำ ทนได้ทุกสภาพ

อากาศ เช่น ต้นไทร มะเดื่อ จิกน้ำ เมื่อต้นไม้ได้รับอาหารจากกระสอบทราย รากก็จะซอเข้าไปตามแหล่งอาหารในกระสอบต่างๆ จนประสานยึดดินริมตลิ่งและลำคลองเข้าด้วยกันให้ตัวฝายแข็งแรง และเป็นที่พักพิงและแหล่งอาหารของสัตว์น้ำหัวฝายและท้ายฝาย ทำเป็นขั้นบันได 3 ขั้น เพื่อลดแรงปะทะของน้ำกับตัวฝาย และยกระดับน้ำได้ 1-2 เมตร ทำให้ทรายและตะกอนสามารถไหลไปกับสายน้ำได้ตลอดตัวฝาย (แก้ปัญหาการตื้นเขินที่หน้าฝายได้) และสัตว์น้ำสามารถข้ามฝายไปวางไข่ได้ตามธรรมชาติ เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก ตัวฝายสามารถชะลอความแรงของกระแสน้ำได้ระดับหนึ่ง ความกว้างของตัวฝายสามารถกักน้ำและช่วยเติมน้ำในดินให้กับพื้นที่กลางน้ำได้ สัตว์น้ำริมฝายได้อาศัยร่มเงา และความอุดมสมบูรณ์ที่กลับคืนมา

ภายหลังจากการสร้างฝายมีชีวิตเสร็จเรียบร้อยแล้ว ชุมชนได้ร่วมกันจัดทำ**ธรรมนูญคลอง** ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันของชุมชนในการดูแลรักษาคลอง โดยการสร้างกฎระเบียบ กติกา แนวทางปฏิบัติ และบทลงโทษ ผู้ละเมิดกติกา เพื่อดำรงรักษาคูคลองและความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ทั้งนี้ การสร้างฝายมีชีวิตส่งผลให้พื้นดินเริ่มมีความชุ่มชื้น น้ำไหลเข้าสู่ทางน้ำต่างๆ มากขึ้น เรือสวนไร่นามีน้ำใช้ น้ำใสสะอาด เด็กๆ ลงเล่นน้ำ การดำรงชีวิตในชนบทกลับคืนมาอีกครั้ง คนมีน้ำอุปโภคบริโภค สัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น ทั้งกุ้ง ปลาหลากหลายชนิด และปลาที่หายไปก็กลับคืนมา รวมทั้งชุมชนกลับมามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความรัก สามัคคี ห่วงเหิน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในฝายมีชีวิต รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนด้วย ส่งผลให้ชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังได้สร้างความเข้าใจให้กับผู้เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง และเผยแพร่ขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศกว่า 30 จังหวัด จำนวน 305 ฝาย ซึ่งวุฒิสภา จ.นครศรีธรรมราช ยังคงดำเนินการฝายมีชีวิตอย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดโครงการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายรักษสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยการอบรมวิทยากรฝายมีชีวิต และประชาสัมพันธ์ฝายมีชีวิตผ่านรายการ **"สามสหายฝายมีชีวิต"** ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดีและวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 05.30-07.00 น. ทางสถานีวิทยุ สวท.นครศรีธรรมราช FM 93.5 MHz

ณ วันนี้ การทำฝายมีชีวิตของจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถเป็นต้นแบบแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นรูปธรรมที่ส่งต่อจากชุมชนสู่ชุมชน เผยแพร่ขยายผลต่อไปยังจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศในการจัดการน้ำ เพื่อแก้ปัญหาหน้าท่วม น้ำแล้ง น้ำหลากน้ำใต้ดินการกัดเซาะชายฝั่ง และรักษาระบบนิเวศได้อย่างยั่งยืน

แหล่งเรียนรู้ และเชิดชูเกียรติคุณ
บรรพชนไท-ยวนที่อยู่ในราชบุรี
ให้เป็นที่รู้จัก นอกจากนี้ ยังได้
ริเริ่มก่อตั้ง **“สหกรณ์การเกษตร
ไท-ยวน จำกัด”** ขึ้น ในปี 2545
เพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านตำบลคูบัว
รวมกลุ่มกันผลิตผ้าจก และนำมา
วางจำหน่ายที่สหกรณ์ ปัจจุบัน
สหกรณ์ฯ มีจำนวนสมาชิก 486 คน
เป็นศูนย์รวมการจำหน่ายผ้าจก
ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตก สามารถ
สร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับสมาชิก

สืบสานอัตลักษณ์ ไท-ยวน

คนเชื้อสายไท-ยวน หรือคนเมืองโยนกเชียงแสนนคร (อ.เชียงแสน จ.เชียงราย)
มีถิ่นฐานอยู่ในอาณาจักรล้านนาภาคเหนือของประเทศไทย มีภาษา การแต่งกาย
ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรม ที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง ในอดีต
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงโปรดเกล้าให้กรมหลวงเทพหริรักษ์
และพระยายมราชยกกองทัพไปขับไล่พม่าออกจากเมืองเชียงแสนจนประสบผลสำเร็จ
และอพยพชาวเมืองเชียงแสนเดินทางมายังกรุงเทพฯ ขณะที่ผ่านมาถึงเมืองสระบุรี
ประชาชนส่วนหนึ่งขอตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ลุ่มแม่น้ำป่าสัก ส่วนที่เหลือเดินทางมาพัก
ที่กรุงเทพฯ และได้รับการโปรดเกล้าให้ไปตั้งถิ่นฐานที่เมืองราชบุรี ทั้งนี้ ในระยะแรก
ชาวไท-ยวน ที่อาศัยในราชบุรี ยังดำรงชีวิตที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเองอย่างเคร่งครัด
ต่อมาเริ่มปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมปัจจุบัน ทำให้ขนบธรรมเนียม
ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไท-ยวน ค่อยๆ เลือนหายไป

นายอุดม สมพร วุฒิสภา ราชบุรี ผู้สืบสายเลือดชาวไท-ยวน มีความ
ตั้งใจสืบทอดภูมิปัญญาและฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นไท-ยวน มาตั้งแต่ยังไม่เกษียณ
อายุราชการ โดยริเริ่มดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมด้านต่างๆ อาทิ ภาษา
การแต่งกาย การทอผ้าจก โดยในปี 2536 ได้เสนอโครงการจัดตั้ง **“ศูนย์หัตถกรรม
พื้นบ้านราชบุรี”** เพื่อฟื้นฟูศิลปด้านการทอผ้าจกให้มีความยั่งยืน ร่วมมือกับหน่วยงาน
ราชการต่างๆ เช่น กรมอาชีวศึกษา กรมสามัญศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันพัฒนาแรงงานภาคกลาง เป็นต้น
ดำเนินการผลักดันและสนับสนุนการจัดทำหลักสูตรการสอนทอผ้าจก และเปิดสอน
ให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษา กลุ่มแม่บ้านที่สนใจทอผ้าจกเป็นอาชีพเสริมแบบยั่งยืน และ
เป็นแหล่งจำหน่ายผ้าจกในชุมชน ต่อมาในปี 2538 ได้ร่วมกับคณะผู้สูงอายุซึ่งใช้ชื่อว่า
“คณะผู้สูงอายุรวมตัวก่อการดี” ริเริ่มโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ **“จิปาละภณท์
สถานบ้านคูบัว”** ภายในบริเวณวัดโฆลงสุวรรณคีรี ต. คูบัว อ.เมืองราชบุรี เพื่อเป็น

พิพิธภัณฑ์ **วุฒิสภา** ทำหน้าที่เป็นที่
ปรึกษาให้กับสหกรณ์ฯ และเป็นวิทยากรบรรยาย
เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมประเพณีไท-ยวน ผ้าจก
ณ พิพิธภัณฑ์ **“จิปาละภณท์สถานบ้านคูบัว”** ราชบุรี
การดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลป-
วัฒนธรรมไท-ยวน ใน จ.ราชบุรี นับเป็นการส่งต่อ
ความรู้ ภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย ทำให้
ชาวไท-ยวนในจังหวัดราชบุรีเกิดความภาคภูมิใจ
มีความรักถิ่นฐานและรากเหง้าแห่งตน และประกอบ
อาชีพการทอผ้าจกจนสามารถสร้างชื่อเสียงจากการ
ส่งประกวดผ้าทอในงานต่างๆ เช่น ได้รับรางวัลที่ 1
ประเภทผ้าไหม ในการประกวดสุดยอดผ้าไทย 4
ภูมิภาค และได้รับรางวัลที่ 3 จากการประกวดผ้าชิ้น
จกไหมชาติพันธุ์ไท-ยวน ภาคกลาง แบบประยุกต์
จกเต็มผืน ในงานมหกรรมผ้าทอพื้นเมืองเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
ภูมิพลอดุลยเดช เป็นต้น นอกจากนั้น การก่อตั้ง
สหกรณ์การเกษตรฯ ส่งผลให้สมาชิกในชุมชน ต.คูบัว
ต.ดอนแร่ และ ต.รางบัว มีรายได้เพิ่มขึ้น สภาพความ
เป็นอยู่และคุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้
และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผ่านกระบวนการสหกรณ์
การเกษตรไท-ยวน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของ
ชุมชนบ้านคูบัวต่อไป

การสอนภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ/เขมร)

เพื่อการสื่อสารและการอาชีพ

สุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา และใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่นในการติดต่อสื่อสารกันมาเป็นเวลาช้านาน รวมทั้งประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเต็มตัวเมื่อปลายปี 2558 การติดต่อสื่อสารระหว่างกันในอาเซียนในการทำธุรกิจและการท่องเที่ยว จึงมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เขมร และภาษาอื่นๆ ในอาเซียน ซึ่งปัจจุบันเด็กและเยาวชนของสุรินทร์ส่วนใหญ่ไม่สามารถพูดภาษาเขมรได้ เนื่องจากเกิดและเติบโตในเมือง จึงไม่ค่อยได้ใช้ภาษาเขมรในการสื่อสารเท่าใดนัก หากไม่มีการเรียนรู้/ฟื้นฟู/อนุรักษ์ และการใช้งานเป็นประจำก็จะสูญหายไปไม่ช้า ประกอบกับมีนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสุรินทร์มากขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาเขมรในการสื่อสารมากขึ้น ทั้งในห้างสรรพสินค้า โรงแรม โรงพยาบาล สถานบริการ และร้านค้าต่างๆ

นายฉัตรชัย ชุมชุม วุฒิสภา สุรินทร์ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงร่วมกับหน่วยงานราชการ เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษา เป็นต้น บุคลากรทางการศึกษาที่ยังรับราชการ สถานประกอบการเอกชน และอาสาสมัครเจ้าของภาษาในจังหวัดสุรินทร์ จัดการเรียนการสอน/อบรมให้แก่หน่วยงานราชการ โรงเรียน องค์กรเอกชน กลุ่มคนวัยทำงานทั้งภาครัฐ เอกชน และผู้ที่สนใจในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดอื่นๆ โดยไม่คิดมูลค่ามาตั้งแต่ปี 2553 ถึงปัจจุบัน เช่น โรงแรมทองธารินทร์ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งการเรียนการสอนจะเป็นการบูรณาการภาษาอังกฤษ ภาษาเขมร ศิลปวัฒนธรรม และการใช้อินเทอร์เน็ต โดยเน้นทักษะการฟังและพูดในชีวิตประจำวัน

วุฒิสภา ได้จัดหลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือ สาขาภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน เป็นการอบรมการใช้ภาษาเขมรสำหรับการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของกัมพูชา ที่มีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาเขมรระดับพื้นฐานและคำศัพท์เฉพาะสาขาอาชีพต่างๆ ในการทำงานได้ แบ่งเป็น 2 หมวด ได้แก่ **หมวดความรู้พื้นฐานและความรู้ทั่วไป** จำนวน 47 ชั่วโมง อาทิ พยัญชนะ สระ การหักทหาย การแนะนำตัว การขอความช่วยเหลือ การบอกทิศทางทาง อาหาร การซื้อของในชีวิตประจำวัน และกฎหมาย เป็นต้น และ**หมวดความรู้ตามกลุ่ม**

สาขาอาชีพ จำนวน 13 ชั่วโมง เช่น ก่อสร้าง อุตสาหการ เครื่องกล ภาคบริการ ความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น และ**โครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรมเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน กิจกรรมพัฒนาศักยภาพแรงงานนอกระบบภาคบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยว** เป็นการฝึกทักษะภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางภาษา และการเรียนภาษาอังกฤษทางอินเทอร์เน็ต ณ โรงแรมเพชรเกษมแกรนด์ นอกจากนี้ วุฒิสภา ยังได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานวุฒิสภา และการสอนภาษาอังกฤษและเขมรผ่านรายการ **“เสียงคนสุรินทร์”** ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย FM 93.50 MHz จังหวัดสุรินทร์ ทุกวันศุกร์ด้วย

การจัดอบรมภาษาต่างประเทศของวุฒิสภา นั้นนับว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรมในการประกอบอาชีพด้านต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง เช่น การยกระดับฝีมือแรงงาน การบริการสาธารณะ อาทิ โรงพยาบาล โรงแรม และสถานบริการอื่นๆ เป็นต้น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี นับเป็นการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาติดต่อค้าขายในประเทศไทย การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัด และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอีสานใต้ (สุรินทร์-บุรีรัมย์-ศรีสะเกษ) รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์ภาษาเขมรให้อยู่กับจังหวัดสุรินทร์สืบไป

การสร้างความมั่นคงพื้นที่ชายแดนของชุมชนชาติพันธุ์ชนเผ่าภาคเหนือ ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามบริบทของชุมชน การทำการเกษตรควบคู่กับการดูแลป่าต้นน้ำ การอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาพื้นที่ให้ชาวไทยภูเขาในพื้นที่ให้เข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาและการดูแลรักษาป่า

จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่ชายแดนใน 5 อำเภอ ได้แก่ อ.เวียงแหง อ.เชียงดาว อ.ไชยปราการ อ.ฝาง และ อ.แม่อาย รวม 31 หมู่บ้าน และชาวไทยภูเขาอาศัยอยู่ 7 ชาติพันธุ์ชนเผ่า ได้แก่ ไทใหญ่ กะเหรี่ยง คะฉิ่น จีนฮ่อ ลahu ลีซู และม้ง ซึ่งชาวไทยภูเขามิมีปัญหาแตกต่างกันตามภูมิสังคมและวัฒนธรรม ทั้งความยากจน ขาดพื้นที่ทำกิน และขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ ทำให้มีการลักลอบขนยาเสพติด แรงงานเถื่อน การบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่าต้นน้ำลำธาร และความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เนื่องจากขาดการศึกษาและไม่ได้รับการดูแลและความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือเอกชน จนชาวเขาต้องการแยกการปกครองในบางพื้นที่

โดยในปี 2553 วุฒิสภาสภานิติบัญญัติจังหวัดเชียงใหม่ นำโดย พลเอกวินัย ทนศรี ได้รับทราบปัญหาตามพื้นที่ชายแดนดังกล่าว จึงได้ชักชวนภาคีเครือข่ายเข้าไปให้ความช่วยเหลือในหลายชุมชน เช่น บ้านแม่หอย ต.แม่่นาจร อ.แม่แจ่ม แกนนำชนเผ่าปกาเกอะญอ อ.กัลยาณิวัฒนา เป็นต้น โดยการให้ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการนำไปใช้ในวิถีชีวิตและการทำงานจนเห็นเป็นรูปธรรม รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่ อาทิ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ของกองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพภาคที่ 3 (ทก.3) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงของชาติ (กอ.รมน.) กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกษตรจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ทหาร ตำรวจ กระทรวงมหาดไทย โรงเรียน และสถาบันทางศาสนา ในการให้ความช่วยเหลือชาวไทยภูเขาในด้านต่างๆ เช่น การสร้างฝาย

เป็นต้น เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ การประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ผิดกฎหมาย และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์และดูแลป่าต้นน้ำ เพื่อความยั่งยืนของชุมชน

การให้ความช่วยเหลือชาวไทยภูเขาตามแนวชายแดน ทำให้ชาวไทยภูเขามีความรู้ รัก สามัคคี ลดความขัดแย้ง และรักแผ่นดินไทย รวมทั้งมีการดึงมวลชนกลับเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ป่า การดูแลป้องกันไฟป่า การบุกรุกทำลายป่า การป้องกันการเข้ามาของยาเสพติด และการขยายเครือข่ายตามพื้นที่โดยรอบอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ชาวไทยภูเขายังมีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคตลอดทั้งปี นำไปสู่การประกอบอาชีพการเกษตรตามแนวพระราชดำริ “เกษตรทฤษฎีใหม่” ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและรักและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ปัจจุบัน วุฒิสภา ยังเป็นวิทยากรในการอบรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นการทำงานในชุมชนให้มีความต่อเนื่อง และยังคงทำงานในพื้นที่ในการให้ความช่วยเหลือและแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนในพื้นที่

The Global Goals: SDGs in Thailand

เป้าหมายระดับโลก: เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย

การพัฒนาของโลกภายหลังปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) มีเป้าหมายและทิศทางร่วมกันที่จะมุ่งหน้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals - MDGs) ที่สิ้นสุดลงเมื่อเดือนสิงหาคม 2558 องค์การสหประชาชาติ (UN) จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นใหม่ โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่า “**เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน**” หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) เพื่อให้ประเทศต่างๆ นำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในช่วงระยะเวลา 15 ปี (เดือนกันยายน 2558 - สิงหาคม 2573)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย ดังนี้ **เป้าหมายที่ 1** ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ **เป้าหมายที่ 2** ขจัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหาร ปรับปรุงโภชนาการ และการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** สร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพ และส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนทุกเพศทุกวัย **เป้าหมายที่ 4** สร้างหลักประกันให้การศึกษามีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และครอบคลุม และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน **เป้าหมายที่ 5** บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง **เป้าหมายที่ 6** สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการน้ำและการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน **เป้าหมายที่ 7** สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืน ในราคาที่ย่อมเยา **เป้าหมายที่ 8** ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและครอบคลุมการจ้างงานเต็มอัตรา และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน **เป้าหมายที่ 9** สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความต้านทานและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เท่าเทียมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ **เป้าหมายที่ 11** ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ต้านทาน และยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างครอบคลุมและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการบริโภค และการผลิตที่ยั่งยืน **เป้าหมายที่ 13** ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอื่นๆ อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 15** ปกป้อง พืชพันธุ์ และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งการเสื่อมโทรมของดินและฟื้นฟูสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ **เป้าหมายที่ 16** สนับสนุนสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และทุกคนสามารถเข้าถึงในทุกระดับ และ **เป้าหมายที่ 17** เสริมสร้างความแข็งแกร่งของกลไกการดำเนินงาน และฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การดำเนินการตามวาระเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้บรรลุทั้ง 17 เป้าหมาย จึงเป็นเรื่องท้าทายของประเทศไทยที่ต้องเชื่อมโยงและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้สนองตอบต่อปัญหา ความต้องการของประชาชน และบรรลุผลต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้การพัฒนาประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง เกิดความสมดุลและยั่งยืน อันจะทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี เกิดความสุข และสร้างสัมฤทธิ์ผลแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้อย่างแท้จริง

"ลิ้มรสชาติแห่งรัก วุฒิอาสาฯ"

ในช่วงเดือน ม.ค. - ธ.ค. 59 นายสุรสิทธิ์ ลำแดงสุข วุฒิอาสา เชียงใหม่ ได้บรรยายประวัติศาสตร์ชาติไทยและสถาบันพระมหากษัตริย์ให้แก่หน่วยงานราชการ บุคคลทั่วไป และวุฒิอาสา ที่สนใจ เช่น โรงเรียนนายทหารชั้นประทวน โรงเรียนนายทหารอากาศชั้นอาวุโส สมาคมสตรีตำบลบ่อแห่ง ประเทศไทย เป็นต้น และในโอกาสนี้ วุฒิอาสาฯ ที่สนใจ สามารถติดต่อเพื่อเข้ารับฟังการบรรยายได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

พล.อ.วินัย ทันศรี วุฒิอาสา เชียงใหม่ เป็นวิทยากรให้กับศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดิน สกัดกั้นยาเสพติด ชายแดนภาคเหนือ (ศพส.ชน.) ในการอบรมเจ้าหน้าที่ทหารของแม่ทัพภาคที่ 3 (ทภ.3) ในการลงพื้นที่ปฏิบัติการตามแนวชายแดนใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และเชียงราย รวม 78 หมู่บ้าน การเข้าร่วมประชุมเพื่อแก้ปัญหาที่ดินทำกินของชนเผ่าปกากะญอ และอบรมกำนันผู้ใหญ่บ้านจากทุกจังหวัดในภาคเหนือด้วย ในช่วงเดือน เม.ย. 59 - ม.ค. 60

วุฒิอาสา นครราชสีมา โดยนายสงัด ขอบบัว ได้ดำเนินโครงการสอนจินตคณิตลูกคิดจินตนาการให้กับเด็กและเยาวชน ครู วุฒิอาสา และผู้ที่มีสนใจ ซึ่งการฝึกลูกคิดจินตนาการนั้นเป็นการพัฒนาสมองของเด็กทั้งสองด้านให้เกิดดุลยภาพ ส่งผลให้เด็กมีสมาธิ มีความมั่นใจในตัวเอง และสามารถเรียนรู้วิชาอื่นๆ ได้เร็วยิ่งขึ้น ผู้ใหญ่มีสมาธิมากขึ้น มีพัฒนาการด้านความคิดวิเคราะห์ สามารถนำไปเผยแพร่ต่อไปได้ ซึ่งได้ดำเนินการอบรมมาแล้วหลายรุ่น/กลุ่มเป้าหมาย เช่น อบรมให้วุฒิอาสา จ.นครราชสีมา จำนวน 12 คน บ้านพักเด็กและครอบครัวนครราชสีมา เมื่อวันที่ 15 ก.ค. 2559 และอบรมเชิงปฏิบัติการในหลักสูตร "จินตคณิต" ให้แก่ครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านจอยหอ ณ โรงเรียนบ้านจอยหอ อ.เมือง เมื่อวันที่ 27-28 ก.ย. 59 เป็นต้น

วุฒิอาสา จ.ฉะเชิงเทรา ด้านการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ร่วมจัดทำโครงการแหล่งเรียนรู้ประวัติและผลงานของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ เก็บรวบรวมประวัติ และเผยแพร่ผลงานต่างๆ ของพระยาศรีสุนทรโวหาร ให้เป็นที่รู้จักต่อสาธารณะ พร้อมทั้งพัฒนาให้เป็นโรงเรียนตัวอย่างการสอนภาษาไทย ตามแบบของพระยาศรีสุนทรโวหาร ในการแก้ไขปัญหานักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ในทุกระดับชั้นต่อไป เมื่อต้นเดือน ก.ย. 59

เมื่อต้นเดือน ก.ย. 59 **นายสมชาติ เจริญวิลาศพงศ์ วุฒิสภา ราชบุรี** ร่วมกับนายโชคดี ตั้งจิตร รักษา ราชการแทนเกษตรอำเภอวัดเพลง และนายสุพัฒน์ อ่อนคง รักษาการหัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ จัดรายการเรื่องเล่าชาวเมืองโอ่ง เรื่อง “การก้าวสู่เกษตรแปลงใหญ่ และการเกษตรอินทรีย์” ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.ราชบุรี

นายฉัตรชัย ชุมชุม วุฒิสภา สุรินทร์ ร่วมกับสำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์ จัดโครงการ “ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรมเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน กิจกรรมพัฒนาศักยภาพแรงงานนอกระบบภาคบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยว” ช่วงแรก ระหว่างวันที่ 28 พ.ย.-2 ธ.ค.59 เป็นการฝึกทักษะภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางภาษา และช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 5-9 ธ.ค.59 เป็นการเรียนภาษาอังกฤษทางอินเทอร์เน็ต ณ โรงแรมเพชรเกษมแกรนด์ จ.สุรินทร์ นับว่าเป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนบ้านเป็นอย่างยิ่ง

วุฒิสภา จ.สุรินทร์ นำโดยนายสามัญ บุญย้อย ประธานวุฒิสภา และนายฉัตรชัย ชุมชุม ได้เข้าร่วมประชุมนานาชาติ ครั้งที่ 12 เรื่อง “Southeast Asian Cultural Values : Culture of Peace” เมื่อวันที่ 8-9 ธ.ค. 2559 ณ พนมเปญไฮเต็ล ประเทศกัมพูชา โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกิจการการประชุมสภาและตรวจสอบแห่งชาติ เป็นประธานในพิธีเปิด มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 153 คน จาก 15 ประเทศ ซึ่งวุฒิสภา ได้นำเสนอเรื่องวัฒนธรรมของชาวเขมรถิ่นไทยสุรินทร์เกี่ยวกับวิถีชีวิตและยารักษาโรค และประเพณีการเซ่นไหว้วิญญาณบรรพบุรุษแซนโฌนตา อันเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้กับสังคมโลก ได้รับทราบ และก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

วุฒิสภา จ.อุบลราชธานี จัดประชุมประจำเดือน ณ ห้องเจ้าคำผง ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี และได้เข้าถวายพรปีใหม่แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี นายสมศักดิ์ จังตระกุล พร้อมรายงานผลการดำเนินงานของวุฒิสภา เมื่อวันที่ 6 ม.ค. 60

นายหะมะ แบลือแบ (มะยะหา) วุฒิสภา ยะลา ได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลให้เป็น “ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี 2559” สาขากาแสดงพื้นบ้าน-ดีเกรฮูลู จากกระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม จะนำศิลปินแห่งชาติ เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รับพระราชทานเข็มและโล่เชิดชูเกียรติ ในวัน “ศิลปินแห่งชาติ” เมื่อวันที่ 24 ก.พ. 60

วุฒิสภาฯ ท่านใดต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานองค์ความรู้ รวมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆ สามารถส่งมาที่
สำนักยุทธศาสตร์ด้านนโยบายสาธารณะ สสช. 962 ถ.กรุงเกษม เขตป้อมปราบฯ กทม. 10100 หรือ

brainbank@nesdb.go.th

0-2280-4085 ต่อ 2618, 2620, 2625

0-2282-9158 0-2281-6127

Brainbank NESDB-ธนาคารสมอง สภาพัฒนา

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 14/2521
ปณ.ทำเนียบรัฐบาล

เหตุขัดข้องที่นำจ่ายผู้รับไม่ได้

- ☐ 1. จ่าหน้าไม่ชัดเจน
- ☐ 2. ไม่มีเลขที่บ้านตามจ่าหน้า
- ☐ 3. ไม่ยอมรับ
- ☐ 4. ไม่มีผู้รับตามจ่าหน้า
- ☐ 5. ไม่มารับภายในกำหนด
- ☐ 6. เลิกกิจการ
- ☐ 7. ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่
- ☐ 8. อื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ธนาคารสมอง สำนักยุทธศาสตร์ด้านนโยบายสาธารณะ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์ 0-2628-2849 โทรสาร 0-2282-9158, 0-2628-2875 เว็บไซต์ <http://brainbank.nesdb.go.th>